

WE SRZODĘ Dnia 23. Lutego, ROKU 1763.

N^o

8.

WARSZAWSKIE
TYGODNIOWE

EXTRAORDYNARYJNE
DNIOWE

WIADOMOSCI,

Tak dla łatwiejszego sposobu w Rządach Publicznych Handlu, y partykularnego dobra wszystkim, iako też w naukach, y rzeczach innych Ludziom do wiedzenia potrzebne.

Z Pozwoleniem Najjaśn: Krola JMei, y Zwierzchności Jego.

Art. 1.

Wiadomości od Dworu Krolewskiego.

Dnia 18. *praesentis*, przybył tu J. O. Xiąże Jmć Prymas. Dnia zaś 19. J. O. Xiąże Jmć Bukup Krakowski, a dniami kil a przed tym, Jmć Pani Kasztelanowa Krakowska, Hermanowa Wielka Koronna, y Jmć Pan Przbenowski starosta Mirachowski tu przybyli.

Dnia 20. o godzinie jedenaśtej z dwunastą Poltyllonami, wieżdzał tu,

H

Jego Mość Pan *Particelli* Kurier Gabinetowy, o pożądanym, Dworowi dając znać Pokoju.

Artykuł 2.

O *Seymikach*.

W *Słonimie*, obrani są Deputatami na przyszły Trybunał Litewki, Xiąże Jmć Radziwiłł Podkomorzy Litewki, y Jmć P. Mikulski, Wojtki *Słonimski*.

Z *Osmińskiego*, Deputatami są Jmć Pan Jozef Chmielewski, Rotmistrz. Jmć P. Xawery Chomiński Chorzyc Oiz.

Oszmiański. *Z Lidzkiego*, Jch Mość Panowie Narbut Rotmistrz, Rossadowski Skarbnik. *Z Witkomirskiego*, Jch Mość PP. Bohusz Oboźny, Siesicki Marzażkowicz Witkomirski, Zyberk Starosta Orksztański, do umiarkowania się; *Z Trockiego*, Jch Mość panowie Możeyko, Radoszewski Koniuszy; Gościcki Rotmistrz, Jakowicki do umiarkowania się. *Z Księstwa Zmudzkiego*: Jch Mość Panowie Pisudzi Koniuszy Zmudzki, Chlewiński Ciwun, Kossakowski Rotmistrz Zmudzki, z *Upitkiego*: Jch Mość PP, Gumbrewicz y Zajariski.

Art. 3.
O Sądach,

Dnia 21. J. W. Jmść Xiądz Podkanclerzy Koronny, znowu zagał Sady Aseforskie, J. K. Mści, po Litwie od dnia 10. *praesentis*.

Art. 4.
Rzeczy do Handlu Należące.
Cena Gdańska, za którą na Szpiklerzach sprzedać zboża, y Sol do Szpiklerzow kupują.

Pszénica po Zł: Pruskich	225.	240.
<i>Ditto</i> Czerwona po Z.	250.	aż do 260.
Pszénica która jest wraz różnego koloru po Złot:	260.	aż do 270.
<i>Ditto</i> Biała po Złot.	280.	300.
Zyto po Zł:	220	224 225.
Jęczmień - - -	180.	190.
Słód - - -	260.	270.
Hreczka - - -	-	-
Owies po Zł:	90.	110.
Groch biały - -i	320	340

Groch śniadawy - -	320	340
Jagły po Zł: 350.	380.	aż do 420.
Hreczana kasza po Z.	290.	300-
Sol Świętego Ubefa	120	130,
Sol Lisbońska - - -	-	-
Sol Francuska po Zł: 95.	aż do 106.	
Sol Szkoczka po Zł: 110.	aż do 120	

Art. 5.
Ludzie potrzebujący służby.

Pewny życzy sobie dostać służby iako Burgrabia, albo Gospodarz w Pańskim Pałacu, jeżeliby Panu takiego ktoremu potrzeba było, niech się dowie w Kantorze Adressow.

Art. 6.
Rzeczy ktore są do sprzedania.

Kareta, dobra y cała, na trzy Osoby jest do przedania. Więcey się o niey dowiedzieć można w Kantorze Adressow.

Rzeczy do Kredensu Należące, w Srebrnych Sztukach.

Dwanaście par nożow z widelcami y łyżkami.

Jedna łyżka wielka.

Jeden dzbanuszek do kawy.

Jeden ditto do mleka.

Para jedna Lichtarzy.

Dwie cukierniczki.

Jedne obciążki do cukru.

Sześć łyżeczek do herbaty.

Wszystkie te rzeczy są srebrne, y nowe, próby Gdańskiej.

Także dwa Kotły wielkie do palenia

nia

nia gorzałki, jeden o 200. drugi o 400. garców, z pokrywami y innemi przynależnościami, żelaznemi obręczami obite.

Item Turecki Tytuń, na oka jest do przedania, kto się o tych rzeczach zupełnie chce dowiedzieć, niech się odezwie w Kautorce Adressow.

Art. 8.

O Promocyi pewnych Osob.

Na tuteyszej Kapitulce, pod Prezydencyą J. W. Jmci X. Biskupa Kijowskiego, Jmci X. Dorpowski Instalowany icst na Kanonią Warszawską.

Z Łaski Najiaś: Kroia Jmci P. N. M. został Jmci Pan Dobiński Kasztelan Brzeziński, Generał Majorem w Woysku Koronnym.

Stateczność Termometra.

1762. Mr. de Reaumur.

Luty.	Rano.	P. Źudnie	Wieczor
10	38 Gr.	45 Gr.	41½ Gr.
11	39	47	40½
12	40½	47	42½
13	37	39	34
14	24	23	17
15	20	29	23
16	20	36	29

Mr. Farenheit.

Luty.	Rano.	PoŹil dn.	Wieczor.
10	3 n. cGr	6 n. oGr	4 n. oGr.
11	3½	7 -	4 -
12	4 -	7 -	5 -
13	2½	3½	1 -
14	3½ n. o.	4 n. o	6½ n. o.
15	5 -	1 -	4 -
16	5 -	2 n. o	1 -

RZECZY DO NAUK NALEŻĄCE.

Ludzie w Naukach kochający się, iżeby li powinni w bezczynności żyć?

Już niedopiero wymawiano Ludziom w naukach zatopionym iż podobnych sobie na świat nie wydaią mowi Pan Destouche w swoiey Filozofii Matżeńskiey, lecz to nicoblaśnia badania, przeyrzemy co w tey rzeczy ma Jmci Pan Le Camus.

Wielkie jest podobieństwo między materyą nasienną y duchami żywotnymi (Spiritus animales,) a żaden człowiek tych bardziej nieumnieysza iako w naukach zatopiony, ko-ry chcąc doysć przedsięwzięcia swego dni y nocy na szperaniu y różwazaniu myśli przepędza. Bo co za starania; co za przykrości nim do-ponie y naydzie iaką rzecz? Jakiey przezorności w wątpliwościach, cierpliwości w trudnościach niepodeymują? należy ssa szacunku nad te prace niewiem czy można wynaleść. Ani temu wierzyć przynależy, że by podczas rozrywki rozumney nie naręziali myśli, lubo się zdają zażywać

uciechy, to powierzchowne pokazanie nie ruguje wewnętrznego zatonienia się w nauce. Jeżeli ielzcie nie ma się dosyć, ażeby poznać iż duchy żywotne u uczonych zmniejszają się, zrównamy ich z temi którzy życie spokojne od nauk oddalone prowadzą. Ci zawsze twarzy rumianey, czoła wesołego, starzeją się młodości nie odmieniając, gdy tamci twarzy bladey y wyschłej, czoła zmarszczonego, w młodości już się starzeją. Mędrzy w Grecyi, w Egipcie y między Gallami y Druidami życie w bezżeństwie wiedli, w nim-prawa sobie stanowiąc. Jednomysłność tych Mędrców niepowinnaż naukami ustawicznie zabawiających się w bezżeństwie zachowywać? poty Jmci Pan *Le Camas*, ktorego zdanie pochwaliwszy, ile się z prawdą zgadzające godnym wiary każdy sprawiedliwy osądzić powinien,

KONTYNUACJA O SAMNICKIM MAŁZEN- STWIE,

Dziecie Starego wieku.

Przybliżają się w tym Rzymianie, a Samnitowie oczekiwają onych, stojąc po gotowiu. Atakuyć ich, zawoła Wodz Rzymski, y natychmiast Samnitowie, którym się pole otwiera, z wielką prędkością wypadają na nich. Rzymianie się zastanawiają; przyimują atak, słusowanemi glytami bez żadnego zamieszania się, sposobny Wodz ich, wnet atak przemienił w bronienie, się. Potyczka ta trwała przez chwile

ię z równą żwawością. Dla większego pojęcia można sobie imaginować ludzi, ktorzy nic innego za cel nie mieli, iako następujące namiętności. Miłość, Naturę, Oyczyznę, Wolność, Sławę, y te wszystkie w jednymże oka mgnięniu razem bronili. W drugim Samnitow ataku, Stary Teleson niebezpiecznie przy boku Synowskiim był raniiony. Syn ten pełen miłości Oycowskiej, widział że Rzymianie uchodzą, uwierzył, że już batalia wygrana; szedł więc za instynktem natury do Oycy, wyciągnął go z cizby na czyste pole, y tam pod drzewem z płaczem zawiązał mu ranę. Gdy Oycu strażę wyciągnął; usłyszał szelest Samnickiego Woyska, ktore odpędzone na powrot było. A dokąd uci-kacie przyiaciele moi? Zawołał opuszczając Oycy, oto tu droga wasza! A widząc lewe skrzydło u Rzymianow nieco rozerwane, rzekł do swoich, tu uderzmy; zapewne zwycięstwo nasze! jeżeli mnie słuchać będziecie.

Te niespodziane na Rzymianow uderzenie, sprawiło w prędkim czasie zamieszanie wielkie w całym Woysku Rzymskim, tak, że natychmiast uchodzić poczęło. Widząc to Agatis, zawołał: gońcie ich Bracia, otworzyłem wam drogę, y opuszczam was na moment dla poratowania Oycy moiego. Na koniec zwycięstwo wypadło, y pokazało się dla Samnitow, a Rzymianie widząc się osłabionemi, do Miasta się swego wrocili.

Teleson od wielkich boleści był tym czasem zemdał; ale go starania Synowskie poratowały, że wnet przyszedł do siebie. Jakże zwyciężeni pytał się Starzec, gonia ich, odpowiedział Syn, wsiłk-

wszy
rzkł
więc
cię fa
tym
nie n
niem
wiele
cięstw
noc d
nym;
koło
do pie

Po
się. N
ta za
groda
Rzecz
falidg
rym M
y każ
sta o
dzie w

Mi
szern
ktory
bramy
y odeb
Młod
ieni
ta we
kiego
wspan
ły z k
nasze
one; p
ścią p
ści. S
ścia sp
się god
tych M
telow,

wszystko dobrze się dzieje. Kiedy tak rzekł Starzec uśmiechając się, mi y więc staranie o zdrowie moje, abym cię sam żeńiatę mógł oglądać, potem prz z długi czas więcej mówić nie mógł, bo go krew, która strumieniem się z rany jego wytoczyła była, wielce osłabiła. Samnitowie po zwycięstwie otrzymanym, starali się całą noc dać ratunek y pomoc swoim ranionym; y Oyciec Agatila za pilnym okóło siebie staraniem y opatrzeniem do pierwszego przyszedł zdrowia.

Po Kampanii nastał czas ożenienia się. Nayprzod jednak nastąpiła należyta za świadczone Oyczyźnie usługi nagroda. Mało się naydowało Panien w Rzeczy-Pospol: któreby zarowno z Cefalidą w dalekiej przynajmniej z którym Młodzianem nie żyli zności, y każda z nich za szczęście niby profisa o tego, którego obraną się być spodzie wała.

Mieysce zgromadzenia wielkie y obszerne reprezentowało amfiteatrum, w którym niby tryumfalne wydawały się bramy, na których wzięte Rzymianom y odebrana wisały Woyskowe Insignia. Młodzi woiennicy ze wszystkim uzbroieni tam się stawić musieli, i dziewczęta według zwyczajney prostoty takiego Kraiu, który żadney pompy y wspaniałości nie znał, ustrójone stanęły z Łukami y Sahaydakami. Idźcie nasze Cory, (rzekły Matki) strojąc one; pokazać się ze wszelką przyziernością przy Solennizacyi t y powinności. Sława Męska zwyciężyć, Niewieścia spodobać się. Szczęśliwe te; które się godnemi staną obierania odważnych tych Młodzianow, y młodych Obywatelów, którzy naygodnieyżemi osądze-

mi będą do obierania Rzeczy-Pospolitey. Palmy zasług ich otaczać będą mieszkania onych y publiczne uszanowanie, Dzieci ich pierwiastkami będą Oyczyzny y naydroższą nadzieją iey. Tak łagodnemi słowy mówiły Matki, przepłatając włosy Corek swoich myrtami y innymi zdobiaczami rzeczami, y przystojnym wielce stanowi y piękności ich sędziąc kwef onych sposobem. Podpasały je, dając im Sahaydak na ramię, y nauczając one, iak się miały rzyżwemi pokazać, ażeby w chodzeniu większą miały chypkość, y powagę, ziedny strony one podkasały. Pilność ta Samnickich Matek z powinności swoy miała początek. A cała ozdoba ta do tego wspaniałego tryumfu z świętą złączona była cnotą.

Między wszystkimi żądzami tego dnia naygorliwsza była żądza Cefalidy, o gdyby nas Bogowie wysłuchali, rzekła matka iey; ale zday się na wolę ich Corko moja, dając iey naukę z pokornego serca. Jeżeliś powabem iakim od nich udarowana, będą wiedzieli czego godzien będzie, y czym ma być ukoronowany; ty tym czasem łącz wesoły umysł twoy z rozeznanem y rostopnością. Bo bez rozeznania piękność w prawdzie oślepią; lecz nie może nigdy doskonale być przenikająca: przez rostopność y rozeznanie delikatne w kim wzbudza poszanowanie y otrzymuje y utrzymuje estymacyą. Godne to rozeznanie zasłoną być powinno pożądlivościom, które swego czasu ustawać y mieysce nowej inklinacyi dawać muszą. Cefalida zniść takich myśli nie mogła, ale ni co słzami się oblała. Płacz, rzekła matka iey, nie przystoi na Corkę Samnicką.

mnicka. Wiedz o tym, każdy, z tych młodych Rycerzów, ktorzy tu mają obierać, za dobro nasze y wolność, krew własną wylewać gotowi byli; każdy ciębie jest godzien, a ty za szczęście y honor sobie mieć powinnaś, za Oyczynę temu wypłacić dług, który ciębie dostanie. Uważay to i obstaraszszy te z oczu słuchay mnie.

Stary uczciwy Telesfon z swoiey strony stanął, z synem swoim w zgromadzeniu. Jakże! rzekł do niego, jak że się ma serce twoie? Ja z ciębie w tej Kampanii wielce byłem kontent, y z sławą twoją otobie mowić będą. Ach! odpowiedział delikatny y rozczany Agatis, jeden tylko moment dla siebie miałem. Byłbym zaiste co sprawił, y sobie na sławę zaśluził; Ale ty kochany Oycze, byśś raniony, a ja powinien był około Oycza mieć staranie. Nie żałuję tego, bynajmniej, że m tobie sławę moją ofiarowałem, y zostałem na zawsze bez pociechy, gdybym był wypełnił jakąś mielibym być czynnie; ale tym bardziey żyłbym bez pociechy na wieki, gdybym Oycza był zostawił bez pomocy. Niech Bogom wieczne będą dzięki, że w obojgu powinność moją mogłem pełnić; wszystkie inne rzeczy, na Boga oddaję wola. Jak człowiek pokorny, rzekł Sarz, kiedy się boi! przyznay się, mowił do niego, dalekoś był odważniejszym y śmielszym, kiedyś szedł przeciw Rzymianom. Lecz bądź dobrej myśli, poydźcie, wszystko według zamyślowa. Ja ci wdzięczną obietnicę oblubienię.

Idą do zgromadzenia. Różni Obywatelę w Amfiteatrze stojący wspaniale formowali okazłość. Na jedney

stronie Matek swoich; na drugiej zaś stali Oycowie nad Synami, na jednym boku była cała Rada Sędziwych, a na drugim była Młodzież, według lat swoich uszykowana. Nowi Małżonkowie z lat przeszłych, otoczyli całe koło. Uszanowanie, rozeznanie, y wielkie milczenie panowało wszędzie; ale wnet przez głos trąby wojenney, przerywane było; y wnet się Wodź Samnitów z Rycerzami przybliżył, ktorzy się w Kampanii pod nim najlepiej byli popitali. W przezojczy Wodźa wszyscy oczy na doł spuścili; a Wodź sam z Asystencyą swoją, stanął potym w porząd Mędrów.

Otwierają zatym Księgi roczne stanów Samnickich, Kanclerz na cały głos czyta świadectwo Urzędników y Wodźów, które dali byli Młodzi wojenni y. Który przez bojażń albo podłe postępkę swam u Lininiowi szkodził, przez prawo był od Małżonkowiego odsadzony stanu, poki znowu przez heroiczne dzieło swoje nie poprawił sławy. Ale przykład takowy bardzo był rzadki. Prosta rzetelność, bezganna odwaga, najmnieyszą były pochwałą u Samnitów: y hanbą było czynić tylko to, co powinność kazała, więkza z nich część dała dowody, odwagi y cnoty, któreby wszędzie były znakomite, a u Samnitów tak były pospolite, że ledwo na nie wspomnieli. Niekiedy się przez sławniejsze dzieła w umyśle rozumieli być lepszymi nad Kolesów swoich; Ale rozładk przypatrzących się stał się tym przychylniejszym; o ktorych więcej cnot użył od czytającego. Z tej liczby był Agatis, z ktoroy pierwz y Kampanii, bo gdy czytano, jako w o-

ostatniey potyczce opuścił rodzzonego Ojca, animując znowu uchodzących Kolegow swoich do bitwy, y ofiarując Oyczyźnie całe przyrodzenie swoje, od wszystkich był wyławiony. Starcowi na to ży się dobywały z oczu, ci co stali około niego, z radości usławiali go, a ktorzy byli z daleka, samemi znakami. Telefonowi winiszowali; Dobry Starzec, razem się śmiał y płakał z radości, sami naw t przeciwnicy Syna jego, z poszanowaniem na niego poglądali. Matki brały Cory swe na ręce, y życzyły im Agatyia za Matzonka. Cefalida zbladły, y drżąc nieśmiała oczu swoich podnieść; Serce jej zmartwiało od radości y bo-
ażni, Matka ją trzyma na łonie, nie imięjąc do niej nawet y przemówić, ozumiała bowiem; że wszystkich oczywnię są wlepione.

Gdy tryumfalne okrzyki wszystkich nieco ustały, Kanclerz wipomniał Par-nena, że pod czas ostatniey batalii, gdy koń pod Wodzem Samnickim od potrzęsu zabity upadł, tenże Parmen zmieszane go Wodza Samnickiego, gdy go Rzymianin włocznią chciał prze-
nieść, samym sobą zaskonił, y głęboką raną od Rzymianina odebrał. Prawda, odezwał się tu Wodz Sa-
nnicki, ten odważny Obywatel, był noją obroną, y jeżeli życie moje Oyczyźnie może być potrzebne, dzięki, a nie winien jestem Parmnowi. Słoty temi, w prawdzie całe zgromadzenie mnicy wzruszone było, przeciężę zarówno tak dziłom Parmena ia-
o Agatyia dziwowało, zkał y Parme-
owi wesołe dane były okrzyki; tak i dway Rycerze, rowne u całego zgromadzenia mieli głosy. Kanclerz więc

z wolą Rzeczypospolity rokszał, a że-
by się pospolstwo uciszyło, wstali po-
tym godni Sędziowie, y poradzili się
sami między sobą. Zdania wszystkich
przez długi czas o obudwuch Ryce-
rzach były rowne y jednakowe.

Ni ktorzy powiedzieli, że Agatis nie
powinien był opuścić Kolegow swoich,
dla d-nia pomocy Oycu swoiemu, y
że to jedno poprawienie było sławy,
gdy Ojca zostawując swoich znowu do
bitwy animował: Ale dekret ten wię-
ksza część Sędziow onych ganiła y za
niesprawiedliwy miła. Starszy się po-
tym odezwał: A czyż nie prawda,
że cnota powinna mieć swoją nadgro-
dę? Coż więc zatym idzie? jeżeli nie
to, że nam się jedno dowiedzieć
potrzeba, który instykt na-
tury cnotliwszy, czyli umierającego
ratować Ojca, czyli życie swoje wfa-
sne ażardować? Obydwa Młodziano-
wie uczynili wielkie dzieło, teraz do
was Cnotliwi Mieszczanie należy osą-
dzić, które dzieło więcej kosztowało.
Z dwóch rowno potrzebnych przykła-
dów ten, który trudniejszy był do wy-
konania, więcej godzien jest nadgrody.

Trzeba się bez wątpienia dziwować
obyczaiom tego ludu. Stanęła potym
między niemi konkluzya, że większa
rzecz jest; zostawić ojca prawie umie-
rającego, ktoremuby można pomoc, ni-
żeli się na śmierć chociaż nie uchronną
odwagać. Wszyscy za tym iednostay-
nemi głosami Agatifowi przyznali ho-
nor pierwszego obierania. Ale sprze-
czka, która się tu zaczęła, dzi-
wniejsza nam się widzieć będzie.
Działa się ta rada na cały głos; Agatis
użył że iemu tryumf z fundamen-
tu był przyznany, ponieważ dzieło

iego

iego z dobrego pochodziło umyślnie. Tajemny zarzut, który mu serce dyktowało, napełnił go wtydem: Nie, rzekł do siebie, to jest wielki błąd, niechęć ja tego zaniedbać. Ządał, potem żeby mógł mieć audyencyę, która gdy mu dana była, wte zaczął mówić słowa: Tryumf, na który niezażyczyłem, byłby dla mnie utrapieniem na całe życie, y szczęśliwość moja przez zarzuty cnotliwych Małżonk moich przyszły, truciznąby się stała: iakobym niesprawiedliwym iey nabył sposobem. Wy mniemacie, że mnie dacie nagrodę, iako człowiekowi, który naywięcej dla Ojczyzny uczynił, lecz wam się przyznaję Mądrzy Samnitowie, że nie wszystko uczyniłem dla Ojczyzny: Kocham, chciałem się tego, co kocham, stać godnym, a iżelim na iakąkolwiek według przyznawania. Wafz go zarobił sławę, tedy iey zarowno miłość iako cnota powinna być uczestniczką. Kolega moy,

niechay się sam osądzi, ia mu prym ustąpię. &c. &c.

*Kontynuacya o Samnickim Małżeń-
stwie z Dzieiow Starego wieku, nastę-
pi w przyszłych Wiadomościach.*

U W I A D O M I E N I E.

W przyszły Poniedziałek, to jest, dnia 28. Lutego, w Kofiarach Wielopolskich: w domu Pana Szuberta Szwecwa Nadwor:, różne rzeczy, iako to bielizna, pościel, ubior Męski y Niewieści, y inne drobiazgi srebne, więcey daiącym zaprzędane będą. Zacznie się przedaź ta przed południem o godzinie dziawiętej.

Dnia wczorajszego, to jest, dnia 22. Lutego, Prezydentem Miasta Starey Warszawy, obrany jest Szlachetny Jmć Pan Withof, a Woytem Jmć Pan Czerwicz.

*Znayduie się w Warszawie w Adressow y Aukeyi Kantorze, u Jego-Mości Pana
Michała Groła Kommissarza Jego Krolow/kiej Mosci.*

Tak

W
Jmć
Szar
Kam
D
dzien
Jmć
D
Wy
Jmć